

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

A Megváltó.

Írta Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR.

Láttatok már régi pergamen-kodexeket, melyeket szorgalmas barátok keze írt? Az írás bevezető betűje a legpompásabb; aranytól ragyog s élénk tavaszi színek gyulnak ki rajta; angyalfejek kandikálnak a betűknek öbleiből; mindmegannyi díszes, rozmaringos, tulipános ablakból; mosolyogva intgetve, hogy fogjatok hozzá — olvassátok; biztatnak, hogy az írott gondolat van olyan szép, mint a színes betű.

Az evangélium bekezdő betűje Betlehem. Ezt a gyönyörű iniciálét kidolgozta az Isten művészi kézzel; aranyat, égi glóriát pazarolt rá; színeket, zománcot nem kimélt; apró vonásokban, bársonyos, lágy tónusokban kipontozta benne nagy gondolatait.

S melyik az a vezető gondolat a betlehemi kinyilatkoztatásban? Az az, melyet az angyal hirdet, hogy megjött s belépett a világba a Megváltó s eljött hatalmassá, erőssé, urrá tenni az embert. Fölséges gondolat; de még fölségesebb a mód, melylyel a gondolatot megvalósította. Végig nézett palotákon, házakon, kunyhókon, sátrakon s fönnakadt a bethlehemi barlangon s mondá: Lakást keresek magamnak; no ennél rosszabb nem lehet,

tehát ez a legjobb nekem! Végig-mustrált tógát, tunikát, vértet palliumot; végre rongyokat talált s mondá: Ruhát keresek magamnak, no ennél silányabb nem lehet, tehát ez a legjobb nekem. Azután diadalszekér kellett neki és trón s bejárta az Oriént, a Capitoliumot s a Palatiumot; nem talált; végre azonban ráakadt egy bárdolatlan jászolra s mondá: Ennél hitványabb nem lehet, tehát ez való nekem. S bibor és szőnyeg s koszoru is kellett neki dicsőséges bevonulásához s ismét végigfutott Syrián, Indián s Cypruson, míg végre száraz sarjuval s aljazott szalmával beérte s gyönyörködött ez imperátori diszen. S miután koldusnak, szegénynek felöltözködött s a jászol szalmájára leült, miután a világ lábai alá került s mélyebbre már nem szállhatott: kikiáltatta magát angyalok, próféták, csodák, jelek által annak, ami volt öröktől fogva, Istennek; proklamációt adott ki az emberiségnek föl-szabadítására s fölemelte a szegényt, a rabszolgát; a magasba fölszorította a társadalom elnyomott s megvetett rétegeit; minden embert fölmagasztalt az isteni élet magaslatára, — fölébresztette az elcsigázott, elgyötört embert az istengyermek méltóságának öntudatára s szabadságot ígért s követelt mindenkinek számára az örök életre. S ugyan hogyan s mi által eszközölte mindezt?

Éknek állt be a pogány historikus társadalomnak alapja alá; az embeben, akár biborban, akár rongyban jár, rámutatott az örök értékre; amit eddig értéktelennak silányoknak hittek, annak ő végtelen értékére ismert s így a szegény a király mellé került, a jászol a trón mellé állt s a barlang a palotát sem nem imádtá, sem nem irigyelte. Szóval kifordult az alája csuszottatott éktől a világ s Krisztus a kifordítója. Valamint minden revolváció alulról fölfelé s minden reform belülről kifelé tör; valamint a hegyeken nem rakták össze darabokból, hanem alulról emelte föl azokat ég felé a föld alatti erő: úgy a megálázódott s a föld méhébe s a társadalom legalsó rétegeibe leszállt Istenfia, gyökereiben fogta meg az emberiség fáját, alapjai alá nyult a társadalomnak s fölemelte benne mindazt, ami alacsony, állatias, elnyomott, nyomorék és rab volt. S ime előléptek azok, kik üregekben, lyukakban s barlangokban laktak, — kik rongyokban jártak a földön, szalmán, szénán, szennyben s piszokban éltek és haltak s azt mondták: mi isteniek vagyunk; mi rabszolgák s zsarnokok csordái nem lehetünk. S tagadhatták-e azt az urak s a királyok. Krisztusnak testvérei?! Előléptek a kifosztottak, a kiszaroltak ezrei, kik a kényszer vagy a zsarnokság igája alatt nyögtek s azt mondták: isteniek vagyunk a testvérek;

Vásárfa.

— A Fejérmegyei Napló Tárcája. —

Csász Kovács Mihály pakolt a vásárra. A két kis görbe lovacska úgy állott a rúd mellett, mintha egymást támasztanák. Fejüket lógatva bámultak bamba, fáradt szemmel a hegyes, kemény göröngyre. Vedlett bőrük megrándult időnkint a kiálló gidres gödrös hátgerincen, ha valamely elkeseredett légynek kedve támadt rájuk szállani. A szegények taligája, úgy csufolták a kis szekeket, mely még így is kongott a Csász Kovács kevéské portékája mellett.

— Fölpakolhatnánk még erre a Tamás Gergely ládáját is, vette a szegények taligája.

Csász Kovács Mihály röstelkedett:

— Mán hogy kettőn áruljunk egy ponyván . . .
— Hagyja el, sok jó ember megfér egymás mellett.

Az asszonyt szalajtották Tamásék, hogy van-e már fuvaros.

Egy kis utraválót készített az asszony, azon mód téisztás volt a keze. Pogácsát sütitő zsírozó nélkül, a lisztet úgy kapta napszám fejébe, mert

mosni, meszelni járt el, ha tudott szabadulni a gyerekeitől.

Minden esztendőben hullott Csász Kovács Mihályékra az áldás. A nagyobbéskák ugyancsak örültek olyankor. Madárláta, édes, jó sütemény, ropogósa sült finom pecsenye került ki az öblös kasornyából, a mibe ételt küldött nekik a méltóságos asszony. Ő volt ugyanis valamennyiük keresztanyja, azon a barátság révén, hogy Csász né szobaleány volt a kastélyban.

Velük történt meg, hogy rossz nyelvű ne legyenek, az a história, (különben Tamásék beszéltek legjobban a faluban) hogy esztendőre csak beállítottak megint a méltóságos grófnőhöz. (Szigoru tél volt nagyon. Császék egész télen nem nyitották ki az ablakot.) Mondom, csak betisztelgedett Csász Kovács Mihály az ünneplő fekete ruhájában a méltóságához és igen szépen előadta, hogy az Istenke megint küldött egy gyermekét. Áh, áh! örvendezett a kegyelmes asszony, szép, nagyon szép . . . A napokban meglátogatom magukat.

Csász Kovács Mihály majd megkapta a nagy üveges almáriumot, oly igen megijedt eme szavaktól. Szinte belezöldült és azt se tudta ki-mondani, hogy a kezét csókolom, nagyon örülünk a szerencsének . . . Micsoda szép beszédű volt

pedig legénykorában! A felesége szinte azért szeretett belé. Most azt se tudta, hogy köszönt el, csak futott hazafelé. Feje fölött varjuk károgtak; a kapuk aljából rávicsorítottak a kutyák. Még a fák árnyéka a havon, az is mintha mind őt üldözte volna: Csász Kovács Mihály hová lett a becsület, hová lett a büszkélkedés a grófi komával! A szomszédja: Nagy Pál kint pipázott a ház elején. (Annak is akkor jött rá a gusztsusa.) Mihály elkerülte, befordult egy másik utcába, mert lehet már ez is tudja.

Ugy történt a dolog kérem, hogy Császékre ekkor is nagyon, nagyon rossz világ járt. A parasztember téibe még úgy se reperáltja a csizmáját, mint nyáron. Az egy ünneplő lábbelije kitar tavaszig, egyszer ha fölveszi, míg templomba megy vasárnap. Őszi vásárkor ellátja magát ki-ki, válogatva a sok közül, attól aztán nyughatik egész télen a csizmadia. Különbben is rendszeren a szomszéd falu mestereitől vásárolnak, hogy talán az jobb lenne . . . Ha Bergengóciából kerülne azok, talán még inkább elkélne a portékájuk, az ismeretlen utáni vágy mindig vonz és izgat minden körben és mindenféle körülmények között.

Hogy hosszúra ne nyujtsam, tehát a Császék nagyon szegények voltak. Az egyetlen malackájuk is elpusztul, ezzel odalett minden-re-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 10 oldal.

FJNb00000259

latni nem engedjük, hogy palotákat építsünk másoknak, sőt gulákat sirokul egyik-másik fenhéjázó urnak, mialatt mi sárból tapasztott vityilókban élünk, engedjétek helyet nekünk! nekünk és testvéreiteknek! Krisztus sürgeti. A sziklák hasadékaiból, a patkányok társaságából kiszólit az Isten; ő állt oda be az oduba, hogy kiemeljen minket onnan: ő öltözködött rongyba, hogy lássa a szokás sötétségétől megvakult világ, hogy nem illik az Istengyermekhez rongyokba öltözötten csavarogni a világban.

De nemcsak ez a típus mozdult meg! Ami nyögött s degradált volt, az mind megmozdult a bethlehem-i proklamációtól.

Főlébredtek az élvhajászat mámoros áldozatai, a nők s a gyermekek, kiknek gyöngeségét taposta az állatias erő. Főlébredtek Babylon ifju és szép leányai, kiket ragyogó kocsikon megkoszorúva vittek Mylittas templomának csarnokaiba, hogy addig vissza ne térjenek, míg koszorúik el nem hervadtak. Főlébredt s panaszos hangon áldotta az Istent az a tizezer syriai leány, kiknek jajveszkelése eddig a hieropolisi templomanyboltozatairól visszahangzott és más 10.000, kik Daphne ligetei közepett kristálytisza folyók partjain lelükét szennyezték. Főlébredt az emberi érzés, vagyis inkább az isteni öntudat a „luxuriosa Corinthus“-ban s Cyprus rózsás ligeteiben s az undor hidegétől s a jobb ember lelkesülésének hevétől megrezsent a világ; végignyilat a szent borzadás Syrián, végig Phoenicia palmaországán Amon templomáig s Carthago is s ami azon túl van, már új eszményekről álmodott; álmában meglátta Perpetuát, az Örökkévalóságot!

Lettt új világ!

Voltaképp pedig a világ nem kész, fejlődik, tovább fejlődik azon az uton, melyre Krisztus állította; fejlődik föltartóztatlanul azon elvek erejében, me-

ménységük. A gyerekek sirtak egyre, nagyon éhesek voltak. A méltóságához külön szegénylelt folyamodni. Csósz Mihály hát kiesztelt egy tervet. Következett az esztendő, a mikor golyajárás szokott volt náluk lenni, (csodálatosan most nem jöttek meg) a méltósága már ugyis hozzá van szokva, hát a jó Isten sem veszi véteknék... Papon, kántoron meg ugyse keresik, hogy igaz-e.

Csósz Kovács Mihály, hogy hazaért, hát csak leestett a fakanapéra, mint a kit a szél ütött meg. Odagrott a csöpp, vézna asszony.

Csósz Kovács Mihály, a mi a baj...

A szegény ember a haját tépte, az asszony a kutba akart ugrani a nagy szegény miatt. Az ördög azonban, a ki elcsábította őket, megint ott leselkedett rájuk valahol. Talán az üvös asztalfában, mert egyszeribe oda ütött a sovány öklével Mihály. Csak szeliden, épen hogy elien ne szegüljön az asszony:

— Lefekszel Klári, aszondom és bepólyáljuk a Miska gyereket. Így történt Miksa ugyan erősen tiltakozott, kapálódzott, kiabált, de bedugták a száját jóféle kámforcukorral. A kis botos a sarkon adott nekik repelálás fejbén.

Ugy vasárnap estefelé nagy csengés-bongással csakugyan megállott a grófi szánka a ház előtt. Az asszony imádkozott a vétekkért a mit el akartak követni...

Nagy tisztességtudóan kiment Csósz Kovács Mihály a kapujától s úgy vezette be a méltóságos asszonyt. (Mennyiért nem adta volna ezt máskor!)

— Milyen gyönyörű, nagy gyermek, csapta össze kezeit. És hogy hívják, tette hozzá szertettel.

— Csósz Miskának, vágta ki katonásan a pályából Miska, Hogy igaz volt-e ez a história,

lyeket az Ur erjesztől rejtett az emberiségbe. Új világot akart a Megváltó, azért a régi alá állt s kifordította azt. Leszáll a mélybe, nem hogy magával vigyen házból barlangba, tisztés ruházatból rongyokba, kulturából troglodita tengődésbe; hanem azért szállt le, hogy azokat, kik ott lenn senyvednek patkányok közt, fölhozza s azokat, kik a szenvedély karmai közt elvéreznek s elhervadnak, kiszabadítsa. Leszállt a mélységbe, nem hogy csitítson s hirdesse, hogy így van az jól; hanem hogy ébresszen s arra a belátásra segítsen, hogy az így nem mehet tovább. Leszállt a mélységbe, nem hogy az érzéketlenség tompa mámorát oltsa degradáltak vérszegény ereibe, hanem hogy világosságot gyujtson, verőfényes, ragyogó világosságot s megvilágítsa vele a szenvedély s a bűn által megbecstelenített embernek tartatatlan állapotát.

Ez a bethlemi bemutatkozás tehát egy világprogram! Ez a jászol a diadal-szekér; rajta ül az Istenfia, az emberek testvére s mikor megindul, magával sodorja mindazt, aki szegény, aki szenved, aki nyomorult, mindegyik fölemeli fejét s az Istengyermek jussát követeli erényben és egy, mint hozzá méltó életben; földet s eget kér!

Főgimnáziumunk Mária kongregációja a tizenharmadik században.

Irtá Historicus.

(Vége.)

A levéltár aktái között megtaláltam Podhorszky Péter kötelezőjét is, a melyet ide iktatok. Alább írottak adgyuk tudtára mindazoknak, akiknek illik, ezen Levélünk rendében, hogy mi bizonyos szükségünktől viseltetvén, jelszül pedig Tekintetes Nemes Trencsény Vármegyében levő ősi Józsgunkat kiváltani akarván, vettünk fel Tisz-

azt csak Tamásék tudnák megmondani. Annyi szent, hogy Csószné azóta minden esztendőben elmegy a kishanyi búcsura...

Ment nagy pihegve haza Tamáséktól, a sötétkéik festő szoknyája csak úgy verte mezitelen lábait.

— Álljanak be hozzájok, kiáltott oda az embereknek. Ő maga a házba szaladt be. Mintha a Miska nyöszörgését hallotta volna.

Miska hat esztendő volt már akkor, de alig látszott többnek négyénél. Csak a szeme volt nagy és okos és a beszédeje. Csósz Kovács Mihály papot akart belőle nevelni, de mintha megint a manó incselkedett volna velük, a fiu alig három éves korában leestett a kocsi tetejéről. Esztendőkig gyógyították tudós asszonyok, de csak nem egyenesedett ki a lába soha. Már csak úgy csusz-kált a térdein, de ezt meg szégyellenék. Ki se mozdult hát a házból soha, csak esteint, a mikor a többi gyerekek pihentek. Lemászott olyankor az ágyról, ki az eperfa alá! Ott eljászott egyedül.

Az anya a nyitott konyhaajtóból vigyázta, mit csinál Miksa. Hát biz ő temetett. Épen úgy, a mint látta, hallotta Faluvégén laktak, közel a temetőhöz. Miska sokszor kiszökött és elbujt a bokrok közé leskelődni, a mig jobban bírták a lábait.

— Pap lesztek édes apám, mondta olyankor otthon és csakugy égett az arca.

— Az leszlek fiam, hagyta rá az apa és kicsordult szeméből a köny.

A mig Csószné az utraláló körül szorgoskodott, a fiu rimánkodott egyre:

— Kis koporsót hozzanak édesanyám, csak akkorát ni, mutatta kis sovány kezével. Meg hozzanak kis keresztet, meg igazi szemfódelet, a Böske bábruhája nem szép... (Böske, a nénye

telendő Fehérvári Páter Paulinusok gondviselésék alatt levő Boldogságos Szűz Deákok Congregációjától három száz. Id est 300 Rhen. forintokat, pontosan Esztendőnként fizetendő: Törvényes sex per centum. Interes fejében, mely summát, hogy ha jövendőben meg nem adhatnánk, szabad légyen fönt irt Congregációnak a javáinkból ad vires summae magának excententatiót tétetni. Költ Fehérvártól die 20 Aprilis 1780. Podorai Podhorszky Péter. Horváth Mariana.

A kongregáció felosztását csakhamar követte a pálosoknak eltörlése is. Városunkban 1786 augusztus 26-án az összecsofúlt nép siránkozása közben zárták be a kiküldött királyi biztosok a templomot és annak minden ékszerét, minden ruháját és vagyonát, amelyet az összecsofúlt jegyzék 8559 frt 54 kr-ra becsült, magukkal vitték Budára.

A pálosrend egyik névtelen tagja, ki ezen időtájban a székesfehérvári házban működött, latin nyelven irt naplót hagyott az utókorra és ezen följegyzéseknek az eltörlésre vonatkozó részét ide iktatom. 1786 március 20-án délelőtt 10 órákor olvasták föl előttünk II. József császár rendeletét, amely alaptalan okp miatt rendünket az egész ausztriai birodalomban eltörlti, öt hónapot tűzvéni ki, a mely idő alatt még szabad lesz szerzetesi ruhánkat hordanunk. Minden egyes tagnak 40 kr. napi öszzelget adtak önfentartásra. A császár biztosai vándalokkal valának rokonok. Augusztus 21-én le kellett vetnünk a fehér papi ruhát és feketét felhuznunk; távoznunk kellett a kolostorból, hogy — sajnos! — soha többé vissza ne térjünk. A történeti hűség kedvéért megemlítjük, hogy az eltörlés alkalmából városunkban működött Gyurkovics János biztos az új ruhák beszerzése céljából épen városunkból intézett feliratot a helytartótanácsához, kérve, hogy a legolcsóbb áron beszerzendő ruhákra minden rendtag 132 frt 50 krt kapjon az egész országban, a helytartótanács azonban, habár belátta a kívánóság jogos voltát, csakis 100 frtot utalványozott egy-egy papnak.

A fönnebb említett napló az eltörlés utáni időkről ezeket mondja: „A kolostor rövid idő múlva a katonaságnak adták át éléstáru, a templomot pedig, miután előbb kifosztották, bezárták. Ugyanezen év november 11-én nyílt meg egyházunk ujjolag, még pedig a császár engedelméből és a városban lakó német polgárok ismételt kérésére az egész város örvendezése mellett a németeknek adatott át. A város nemes polgá-

pesztra volt valahol, mert már mind a maguk kényerén voltak a nagyobbacska.)

— Nem árulnak ott olyan játékok, fiam... Miskának pityergőre állott a szája, de nem szólt. Csak mikor visszajött a kaput betenni. (Nevelni vett nehányat a piacon, hogy majd egy kis nyereségért eladja őket, ha megnőnek.) Megsókolta a fiut kétszer, meg visszajött, megcsókolta megint. Akárhányszor otthagyták Miskát vásári alkalomkor, de most az egyszer sehogy sem bírt tőle elbucsnuzni. Már kiátottak neki amazok, a. rt hisz még Tamásék hátra voltak a pakolással.

Miska odacsuzott a kis rucák mellé. Kint vetettek neki ágyat az eresz alatt, ne adj Isten, tűz mi egymás támadhat: benn ég. Odacsuzott, mondom, a kis pelyhes jószágokhoz s megoldavasta. Épen tizenkettő volt. Szórt nekik a vizes korpából, ugyancsak kapkodtak azok a ládikába, kis sárga csőreikkel. Egyetek, egyetek, biztatgatta őket és ő maga is józújen beleharapott a fekete kenyerebe. A nap rájuk sütött, mintha cirógatta volna őket, a kis rucák összebujtak, szundikáltak, Miska is aludt. Arra ébredt föl, hogy fázik. Nagy eső lett hirtelen...

A kis rucák kiborultak a ládikából, talán szél döntötte föl őket. Miska ledten fűlet. Ott sipogtak a kapu előtt, az árokban. De bizony utána ment, ha négykézláb is, becsuzott az árokszéle, úgy hívta, dédelgette őket. Nagy loccsanás hallatszott utóbb és szétfúttak a kis kacsák. Hogy csönösség lett megint, hát visszamerészkedtek megint pocsgolni, sipogni és apró csőreikkel vagdoszták kis pásztoruk kék zubbonykáját, a mi ott uszált a víz tetején.

Mányiné-Prigl Olga.

ral a templom felszerelésére és az istentisztelet emelésére örömmel és egymással versenyezve gyűjtöttek össze mindent, mi csak szükséges volt. A napló ezen röviden szóló szavainak bővebb megvilágítását a hagyományban és a történeti események főljegyzésében találhatjuk meg. Midőn József császár önkénye a rendházat magtárrá alakította át, a templomból pedig lovagló iskolát és fegyvertárat akart csináltatni, a nép vallásos érdekeinek megóvása céljából a városi hatóság állott talpra. Zutrunk György tanácsos és kereskedő, a ki egyuttal 14 éven át a templom gondnoka is volt, részint saját vallásos érzületéből, részint pedig a városi tanács megbízásából minden követ megmozgatott, hogy a templom a hívők épülésére eredeti rendeltetésének visszaadásék. Saját ügyeinek félretételével négy hónapon át nem tett egyebet, mint Budán és Bécsben könyörgött, kérvényezett írásban és kihallgatásokon a helytartótanács előtt, míg végre óhajtott siker koronázta fáradozásait. A kibocsátott királyi rendelet az üresen álló templomot a városunkban levő és nagybörzést kapások, szőlőművesekből álló német községnek adta át, miként a hivatalos főljegyzések mondják: huiati nationi germanicae (der Deutsch Katholisch Gemeinde) pleno iure donata est.

Jellemző azonban, hogy a királyi biztosok által elhordott felszerelések nem kerültek többé vissza a templom birtokába, hanem a hívők áldozatkészségének, vallásos buzgóságának kellett minden szükségést pótolni és előteremteni. Különösen sokat tett e részben megint Zutrunk György, aki nemcsak tetemes anyagi áldozatot hozott a vallásos és kegyeletes célra, hanem, mint tekintélyben álló ember, másokat is üdvösen befolyásolt és buzdított. November 11-én megnyílt azután a templom ujlaj és Grubanovits Zsigmond nagyrépost tartotta benne az első szent misét. Határtalan volt a nép öröme, amely lelkesedésében oly nagy számmal jelent meg, hogy egy nagy résznek az utcán kellett állnia, mert a templom szűknek bizonyult befogadásukra. A templom ezen naptól kezdve 1813 október haváig a német hitközség birtokában és a belvárosi plebános vezetése alatt állott.

1813-ban kapták meg a ciszterciák a templomot, vele együtt az iskolát, mely a pálosok eltörlése után királyi gimnázium volt. Nagyon természetes, királyi gimnáziumban és a jozefinizmus hatása alatt a Mária kongregáció új életre nem kelhetett. A ciszterciák idejéből is sok évtized múlt el, míg a régen szunnyadó eszme újra feltámadott. Most már 1903 március 25 óta ismét működik a Mária kongregáció, adja Isten, hogy áldásos legyen a hatás, melyet a főgimnázium ifjúságára, tehát a magyar jövő reményére gyakorolni akar!

UJDONSAGOK.

A magyar közönséghez!

Karácsony havában száznöve esztendeje annak, hogy Kápolnásnyéken a kicsiny falusiszobában megszületett a nemzeti Géniusz egy későbbi büszkesége: Vörösmarty Mihály.

Itt a velencei tó partján álmadozott az a gyerekpoéta, aki mint huszonnégyesztendősi ifju az Aurora-körből mond a nemzetnek fényes hősi verset, soh'se muló hajnalról szólót! Innét indult ki az az üstökös, mely oly fényesen ragyogott a magyarság egén!

Több, mint félszázad óta pihen a földben a Szózat halhatatlan költője. A nemzeti kegyelet ércszobrot állított neki Székesfehérvárt, márvány szobrot az ország szívében Budapesten, de ő, aki annyira ragaszkodott szülőföldjéhez, boldog hazájától fájó szívvel pillant alá kis falujára, keresvén a márványt.

E kis falu és környékének népe kegyelettel őrzi és ápolja nagy szülőföldének emlékét és évtizedek óta valamennyiünk kebelében lobog az óhaj: Szobrot Vörösmarty Mihálynak!

Karácsonyra egy új könyv hagyja el a saj-

tót, amelyben együtt lesz a sok emlék, nagy költőnk hagyatéka: Vörösmarty Mihály összes költeművei.

Egy díszes köntösű kötetben együtt lesznek Zalán látásának hexaméterei a két szomszédvár meséjével. Csongor és Tünde újra hatni fog a poétikus lelkekre és feltűnnek a régi líra hangjai.

Millió és milliószor hangzott és hangzik el a Hazának rendületlenül, de a mult század hosszas évi első magyar lantosának műveit aránylag kevés honfitársunk mondhatja magáénak.

Vörösmarty Mihály összes költői műveinek ez az új foglalata díszes kiállítású és olcsó áru leszen. Szerezze meg mindenki, mert ennek a könyvnek a jövedelméből emel az ő szülőfaluja szobrot Vörösmarty Mihálynak!

A kápolnásnyéki Vörösmarty szobor-bizottság:

Tiszteletbeli elnökök:

Dr. Prohászka Ottokár, székesfehérvári megyéspüspök. **Gróf Széchenyi Viktor**, fejérvármegyei főispán.

Elnökök:

Kenessey Kálmán, nyug. miniszteri tanácsos, földbirtokos. **Sárközy Aurél**, és kir. kamarás, nyug. főispán. **Urházy Sándor**, ref. lelkész.

Bizottsági tagok. **Dr. Balassa József** ügyvéd, **Balassa Endre**, **Baly Kálmán** kasznár, **Barta Lajos**, I. Sz. igazgató. **Bodola Aladár**, községi aljegyző. **Dr. Bodor Géza**, ügyvéd. **Faragó József**, közs. bíró. **Dr. Horváth Gyula**, orsz. gyűl. képviselő. **Kenessey Lajos**, földbirtokos. **Kovács Géza**, közs. jegyző. ifj. **Kremnitzky Ferenc**, földbirtokos. **Marton László** ref. tanító. **Mentlér Béla**, állatorvos. **Peék Gyula**, venci plebános. **Dr. Spät Henrik**, körorvos. **Vértessy Jozsef**, ügyvéd, a székesfehérvári Vörösmarmartkőr igazgatója.

— **Karácsony.** Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök ma visszaérkezett székvarosába. Ma celebrálni fogja az éjleli misét, holnap pedig a 9 órai ünnepélyes szent misét mutatja be, a mely alatt az evangélium után szent beszédet mond.

— **Egyházi zene.** Karácsony első napján a székesegyházi chorus d. e. 9 órakor Kneifel Ferenc karnagy vezetése alatt Gruber G dur pastoral miséjét adja elő. Betétíz lesznek Gradualéra „Puer natus est” Seyleről, offertoriumkor „Tui sunt coeli” Rennertől.

— **Eljegyzések.** Lintner Sándor dr. ügyvéd eljegyezte Fittler Vilma urleányt, Fittler Bela ny. városi főügyész bájos leányát.

Subáky János vallás- és közoktatásügy-miniszteri tisztviselő eljegyezte **Csiphés Gyula**, helybeli honvédszázados bájos leányát, **Valeriát**.

Szabó Imre dévai p. ú. számtiszt, ismert etnografus s a csángótelepítési akció vezérémbere, f. hó 24 én eljegyezte **Csitáry G. Emil** nyomdajadon, városi biz. tag és neje szép és kedves leánykáját, **Lujzikát**.

— **Vogel Alajos** a székesegyház orgonistája és tenorénekese hajlott korára való tekintettel állásáról lemondott. Vogel Alajos távozásával a székesegyházi chorusnak egyik erős oszlopa dőlt ki; több mint félszázadig szolgált az egyházat szeretettel és odaadással, teljesen hivatásának élt, megbízhatósága, kötelességtudása s pontossága mintaserű volt, sokoldalú tudása, jártassága ugy az orgonán, mint az összes vonós hangszereken és egypár fuvó hangszereken őt szinte nélkülözhetlenné tették, de különösen az ő hatalmas szép tenor hangjával sok évtizeden át gyönyörködtette városunk közönségét ugy a templomban, mint temetések alkalmával, amikor énekében sokszor könnyekig meghatotta a jelenvöltoakat. Szívvel kívánjuk, hogy a nyugalom éveit a legjobb egészségben töltsse. Helyét a székeskáptalan Ketskés

Elekkei töltötte be, aki új hivatalát január 1-én foglalja el.

— **Népszövetségi ünnepély Abán.** Lelkesemelő ünnepélyben volt. részük az abai katólikusoknak folyó hó 20-án, amikor a kath. népszövetség rendezésével Pius ünnepélyt tartottak. Az ünnepély az iskolában folyt le, amelyet a vidékről jött intelligenciával együtt zsűfoglalás megőltött a közönség. Szabó Gyula plebános nagyatásu beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt és kitörő lelkesedéssel éljeneztek a szentséges „Átvát”. Az énekkar szabatos pápa himnusa után Szőke József tanító tetszés mellett költeményt szavált. Sídó Gergely főtanító pedig kegyeletes szavakkal vázolta X. Pius élettrajzát. Tomasics János máv. állomás előjáró nagy tetszés mellett féjtgette a pápsága nagy jelentőségét és történelmi alapon bizonyította be azt. A tanuló szavalata is sok kedvességgel kölcsönzött az ünnepélynek. A tartalmas, szép ünnepség után népszövetségi értekezlet volt, melyen Szabó Gyula és Tomasics János mondtak lelkes beszédet a szervezkedés szükségéről és a kath. sajtó pártolásról. Az ujjonnan választott csoportvezetők kitartó lelkesedéssel végzik a toborzás munkáját.

— **Szép siker.** Eisenbarth Ferenc jogszigorlót a budapesti egyetemen doktorrá avatták. Gratulálunk a szép sikerhez.

— **Előadások.** Szabad Liceumban és Népközművelődési társaságban a jövő vasárnap **Bendi Nándor** tanárjelölt, a Széchenyi Szövetség irodalmi szakosztályának elnöke tart előadást, ampt a karácsonyi népszokásokról itt a római mythológiáról.

— **A választókerületek kialakulása.** Az új választótörvény nem csak a választójogot fogja humánusabb s hazafiásabb alapon rendezni, s érdekes alakulásokat hoz létre a megye területének kikerekítésében, de az eddigi választókerületek határait is teljesen újakkal fogja felcserélni. Az eddig kiszivárgott hírekből közöltünk annyit, hogy a megye területén új választókerület is alakul ki, ez most már egész bizonyosra vehető. Csak az kerül még rendezés alá, hogy hol álltassék fel az új kerület; egyesek szerint Soponya község körül koncentrálnának a környező községektől új választókerületté, mások szerint Székesfehérvár válnék ketté néhány, hiünk szerint az északi részen fekvő szomszédos község bekapcsolásával. Ezt a második kombinációt mi elfogadhatóbbnak tartjuk, annál is inkább, mert a kerületek összeállításával foglalkozó körökből kiszivárgott értesülés szerint a választó-kerületeket lehetőleg a járásbíróóságok határvonalaival akarják rendezni. Minden járásbíróági terület egyuttal képviselőválasztó kerület is lenne. A székesfehérvári kerületet ennek figyelembevételével a népesség számárányához mérten is ketté kellene választani. A pluralitás is lényegesen meg fogja változtatni a kerületek képét. Az adatokat féltékenyen őrzik, csak annyit tudhatunk meg, hogy a megye déli felén a munkásszavazatok vannak többségben. A politikai alakulások elé bizonyára nagy érdeklődéssel néz a megye közönsége.

— **Halálozás.** **Nadeckzy Andor** magánzó 70 éves korában elhunyt. Holttestét Csőrra szállítják hol a családi sírboltban helyezik nyugalomra.

— **Az állami tisztviselők szomorú karácsonyra virradtak.** A napokban érkezett le a hit, a mely szerint a helybeli állami tisztviselők a budapesti egyenrangú tisztviselők lakbérének 70 %-át kapták, vagyis a IV ik osztályba jutnak. Beavatott forrás szerint a helybeli, jelenlegi tényleges lakbérviszonyoknak ez az arány felel meg. A jövő azonban, amikor a lakberek — különösen a vízvezeték megépítése után — jelentősen emelkedni fognak, keserves nélkülözést hoz tisztviselőinkre. A mostani megállapítás pedig 10 évtől szól.

Lapunk előfizetőinek és olvasóinak szívünk mélyéből boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— **A Patronás karácsonyi Ünnepe**je vasárnap d. u. 4 órákor lesz.

— **Szabadságon.** Zavaros Aladár r. alkapi-tány 6 heti szabadságra megy a hó 28-án kezdőleg.

— **Az árvák karácsonya.** A városi árvaház ma esti karácsonyi ünnepélyere adakozni, illetőleg adományait az árvaház főnöknőjéhez beküldeni kegyesek voltak: Liechtenstein Erzsébet Amália főnőcegnő 100 kor. A 12. uhlánuszred helybeli tisztikara 50 kor. Dr. Klauz György kanonok 30 kor. Gróf Pappenheim Sándorné, dr. Prohászka Ottokár, Felmayer István fiai, Szuborics Jenő, báró Szegedy Sándorné Inke 20—20 kor. Özv. Say Istvánné, Diebala György, Grünfeld Jakab, Deutsch Aladár, Marton György Lovasberényi 10—10 kor. Az V. honvéd ker. par. tisztikara 8 kor. 20 fill. Knazovitzky Béla 8 kor. A 17. honvéd gy. e. tisztikara 6 kor. Sommer család, Cisztercita rendház, K. Horváth István, Wertheim Armin, dr. Pataki Armin 5—5 kor. Özv. Vég Ferencné, Szögyény Marich Julia, Töltényiné 4—4 kor., Tamás Vilmos 3 kor. Kuti Márton, Péntes Imre, Deutsch Manó és Fia, Molnár Béla, özv. dr. Pichler Józsefné, dr. Nagy Zsigmond, özv. Számmerné, Löwy Ignácné, Vida Ferencné, Weisz Jakabné a legjobban tanuló fiúnak 2—2 kor. N. N. két könyv és 2 kor. Heckenast a műsort nyomtatta és 2 kor. Vidor és Társa cukorkagyár Helyben, 2 doboz cukorka. Özv. Bach Frigyesné Budapestről 5 kg. cukorka. Szent István Társulat könyvek. Rigler Ede írószerek. Klein Ignácné 28 és fél méter kötenyekelme. — Isten fizesse meg.

— **A karácsony áldása.** Zichy Nándorné grófnő szokásos karácsonyi ajándékait 18-án és 21-én osztotta szét az Alsó-és Felsőcikolai iskolában. 160 gyermek kapott részben teljes ruhát, részben több téli ruhadarabot. 150 ovodás gazdag karácsonyi ajándékban részesült. A munkás szeretetnek eme jótéteménye a lélek boldogságában halmozódik fel.

— **A tanítók árváinak.** Kedves és dicséretreméltó dolgot művelt Hajósy István nagylángi főtanító, a ki karácsonyi ünnepekre az ottani iparos ifjúsággal szindarabot adatott elő, a melynek pompás sikere után 50 koronát küldött be Krenz Ignác kanonokhoz mint a tanító egyesület elnökéhez. A szép tett önmagát dicséri.

— **A vasut karácsonya.** Szép és valóban családias jellegű ünnepély folyt le szerdán este lovag Brám Miksa vezérigazgató kezdeményezésére a déli vasuti munkások ebédlőjében. A tizenkilenc szegénysorsos vasutas gyermeket látott el meleg téli ruhával a vasut, hogy a szép karácsonyi ünnepek melegét ne csak hírből ismerjék. A gazdagon megrakott karácsonyfa köré csoportosult kis nebulókkal együtt örvendett az ott egybegyűlt vasutas közönség, kiknek nevében Rauscher Béla főfelügyelő nyitotta meg a kedves ünnepélyt üdvözlő beszéddel. Az ünnepély sikerén Rauscher Béláné urnó, Elefánthy Alfréd forgalmi főnök és a déli vasuti dalárda buzgolkodott. Különös dicséretet érdemel Trummer Sándor, ki a gyermekek megvendégeléséről bőségesen gondoskodott. A déli vasut összesen 96 gyermek részesült a karácsonyi szeretet áldásaiban.

— **Adományok a boszniai katonák karácsonyára.** A Bosznia, Hercegovina és Dalmáciában állomásozó katonák részére a következők adományoztak: Székesfehérvár szab. kir. város tanácsa 100 kor., dr. Szűz Andor, Virth József és Melzer Jakab 10—10 kor., N. N. gyűjteménye 6 kor., dr. Huszár Adolf, Takács Jakab, K. Horváth István, Diebala György, dr. Say Istvánné, dr. Pataki Armin, Fráter Izidor, Karl István, dr. Saára Gyula 5—5 kor., Takácsi Nagy József, özv. Aujezdsky Adolfné, Pollák Henrik, Felső keresk. isk. tanári kara, Hellensteiner Imre 4—4 kor., dr. Holly Géza, Fittler Béla 3—3 kor., Gebhardt Bódog, Wünsch Antal, Kohn Jakab és fia, Schletkovszky József, Görzci Ottó, Lipkovics Frigyes, Richter Engelbertné, Krécsy Béla, Deák Dávid, Herman József, Jakabi Józsefné 2—2 k., dr. Csöppentzky Mihály, Simon István, Fonyódy

Teréz, Kulik Karolin, Kopáczek József, Bárdos Elvira, Magda Antal, Kodácsi Erzsé 1—1 kor. Összesen 237 kor. — Ezenkívül Endresz János 4 üveg szivórium és N. N. egy zacskó almát adott át, hogy azt a városi tanács a katonáknak karácsonyi ajándékkul küldje el Boszniába. Ezt a tanács f. hó 29-én az illetékes katonai hatósághoz átküldte kiosztás végett.

A vármegyénél. Molnár Béla rajztanár 2 K., dr. Mészöly József 2 K., dr. Révy Ferenc 2 K., Ercsi község előjárósága 10 K., Vértésacska község előjárósága 10 K., özv. Csillér Józsefné 3 K., Etyek község előjárósága 10 K., Fehérvárcsurgó község előjárósága 24 K., Sósut község előjárósága 8-50 K., Szabó Antal Vá 4 K., Bernstein és Káldor 20 K., Schranz János 2 K., Vértés Vencel N. Perkáta 1 k., Sárszentmihály község 42-70 K., Tácz község 34-02 K., Fehérvárcsurgó község 1 K., Ercsi község 40 K., Gyuró-Kuldó község 33-40 K., gróf Széchenyi Viktorné 20 K., gróf Széchenyi Viktor 20 K., Kálmán Lajos tábl. bíró 4 K., dr. Lóvinger Sámuel Adony 10 K., dr. Schlamadinger Jenő 3 K., Iszakszentgyörgy község 9-90 K., Tordas község 23 14 K., Pázmánd község 70 K., Vereb Község 8 K., Sárregres község 40-88 K. Szabadbattyán község 17-50 K., Mór község 117-10 K., Csákbéreny község 11-98 K., Seregélyes község 86-15 K., Lovasberényi község 114-11 K., Csákvár község 7 K., Ivánca község 12 K., Bicske község 156-10 K., Gárdonyi község 32 K., Kajászószentpéter község 31-30 K., Felcut község 10 K., Bibiánszky Elemér 10 K., dr. Szűts Gedeon 10 K., Márkus Miksa 3 K., özv. Keresztury Ödönne 10 K., Dunapentele község 53-85 K., Sázhalombatta község 33-50 K., Seregélyesi olvasókör 21-50 K., Nagyveleg község 5 K., Czibál Ferenc gyűjtése 65-30 K., Pátka község 54-30 K., Csőr község 7-10 K., Nádasdladány község 10 K., Sárkeszi község 10 K., Jenő község 5 K., Vértésdobo község 12-30 K., Bárbogárd község 3 K., Czece község 30 K., Nagypérkátá 22-50 K., Sáros község 64-40 K., Dr. Schlésinger Ilés 3 K., Fröschi János 3 K., Gánt és Vértéskozma község 35-88 K., Magyaralmás község 11 K., Ráckeresztur község 6-70 K., Moizer Józse, Moha 5 K., Tabajd község 13 K., Pustavám község 57-50 K., Káloz község 29-08 K. Polgári község 30-26 K. Összesen: 600 kor. 85 fillér gyűlt be, mely összeg a cs. és kir. 69 ik gyalogezred hadk. Ker. Parancsnokságának továbbítás végett átadott. Székesfehérvár 1908. dec. 22. Szűts Jenő alispán.

— **Közgyűlések:** Vasárnap d. e. 9 órákor lesz a ker. szoc. építőmunkások közgyűlése, d. u. 4 órákor pedig a ker. szoc. földműves munkások tartják meg évi rendes közgyűlést.

— **A füzoligabirák utitálmánya.** A megnézült szociális viszonyok minden vonalon szükségessé tették a társadalmi osztályok anyagi helyzetének emelését. A füzoligabirók uti általánának emelése is szükségessé vált. Évi 1000 korona utitálmányukat 1400 koronára emelte fel a miniszter.

— **A népért.** A nép anyagi s erkölcsi javainak megmentésébe mindenki könnyen megtálmhatja a maga feladatát. A népmentés szükség és tere mindinkább kiterjed s rész juthat belőle mindenkinek, akinek szive és áldozatkészsége van ahhoz, hogy beálljon a népmentés munkáiba. Könnyelmű mulasztásaink révén eddig anyagi egzisztenciájában veszített sokat a nép, most erkölcsi javait is elárverezés tárgyává tették a kufárok. Szövetkezeteink szolgálják ugyan a nép anyagi megerősödésének ügyét, azonban a szövetkezetekkel való bajlódás nem egyedüli kötelességünk a népiélet megmentésében. Az idő, a helyi viszonyok fordulata sokszor adna alkalmat a népmentésre, ha gondunk volna rá, miként kell az egyes alkalmakat kihasználni. A népmentés egyik igen értékes példájára akadunk Seregélyesen. A község buzgó plebánosa, Becsák Ernő minthogy a helybeli viszonyok a szövetkezeti alakulást megátolták, a nép javáért lelkesedő szívének tanácsát követve, módját ejtette annak, hogy a népének az anyagiakban is segítségére legyen. Az élet legfőbb szükségletének, a mindennapi kenyérnek olcsóbb, jutányosabb megszerzésére budapesti cégetől nagy mennyiségű lisztet vásárolt, azután beszerzési áron juttatta hozzá a község népét. Feljegyeztette kinek

menyit lisztre volna szüksége, azután egyszerre meghozatta az egész falu lisztszükségletét. A vasutról azután kiküldte az öt megillető részt. Ezáltal természetesen minden zsák liszt után 2—3 koronát nyer a szegényember. A kereskedő uraknak természetesen nincs inyére ez a dolog, de ezzel, ha ellenértékképpen a nép java van előtérben, nem kell sokat törődni. A népmentésnek ezt a praktikus példáját ajánljuk a népünk vezetőségének figyelmébe. A Zichy-grófok tulajdonában levő Őrs-hengeralmi lisztraktár még a budapesti malmokkal is előnyösebben áll mindenkori rendelkezésére.

52 fillér literje a legjobb denaturált Fia spiritusznak Langraf Gábor és Ugyanott egy nagy doboz Fernolendtféle világhírű cipőkrem 20 fillér, továbbá gummisarkok, cipőfűzők stb. eredeti gyári áron kapható.

SZINHÁZ.

A közbü ember fia. Irta Jókai Mór. Disz-ejladás az erzsébetligeti honvédszobor javára. Öszinte meglepéssel tekinthetünk vissza arra a pompásan sikerült ünnepélyre, mely kedden teljesen megtöltötte a színházat s a mely megmutatta, hogy Székesfehérvár közönsége tud is, akar is lelkesedni, ha valóban szépért, nemesért kell hevülnie. Nem maradt egyetlen hely elfoglalatlan, ott volt a város közönségének színe-java, a polgári osztály épen úgy, mint a papság és katonaság. Lelkesedésük állandó volt a darab, illetőleg Philipp István gyönyörű prologjától kezdve a darab végéig. Örömmel jegezzük azt is fel, hogy a kiváló siker Saára Gyula dr. polgármester személyi agitációján fordult meg, akinek népszerűsége — Istennek hála! — olyan, hogy amibe lelkesedéssel kezd, azt a közönség lelkesedéssel karolja föl.

Kovács Lajos mély érzéssel előadva Philipp prologját a közönség viharos tapsban és éljenzésben tört ki.

Jókai darabja nem tartozik a szorosan vett s a színmű minden követelményét magukon viselő darabok közé. Az egyes felvonások inkább mozaikképeknek volnának tekinthetők, a melyek a nagy regényíró művének egyes jeleneteit örökítik meg. A siker orozslánrésze Kovács és Déri kiváló alakításain múlt, a kik újra elemülkben voltak s bizonyoságot tettek arról az öszinte ambicióról, a melyet a darab érdekében kifejtettek. Különösen az összecsapás utáni jelenetet remekül játszották. Velük osztozott a sikerben Sinkó Gizella, a kinek játéka ismét csupa báj és kedveség volt. Verő Janka drámai művészet ismét teljes hatást ért el, amiben sokszor osztozott vele Tomborné is.

THE-KING

of Jamaica

RUM.

Legfinomabb faj és minőség!

Kiadós, tiszta és zamatos!

Eredeti töltés!

Kizárólagos raktár:

Piumei kávébehozatal

Székesfehérvár, Városháztér 2.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Szék eszeférvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák

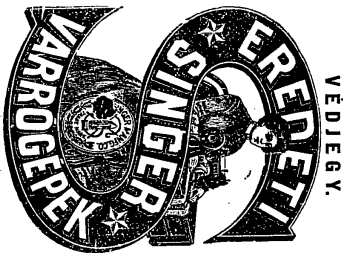
ugyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr kabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a
kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói
ezen védjegyéről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói
ezen védjegyéről ismerhetők fel.

FIGYELMI
Azon varrógépek, melyeket más kereskedők
árusítanak és forgalmukba hoznak, mind a régi
SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek
természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek
s nem is a SINGER-varrógép részvénytársasá-
ságtól származtak — miért is ügyeljünk a
védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott
varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-ú. 2.

FEJÉRMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR SZÉKESFÉHERVÁR.

Takarékpénztár minden családban.

Az embert jómóduvá nem az teszi, amit megszeréz, hanem amit megtakarít.

Alap tőke 300,000 korona.

Tartalékalap 250,000 korona.

Könnyebb a pénzt megszeresni, mint azt megtakarítani.

Betét állomány 7 millió korona.

A takarékoságot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon házi-takarékperselyeket bocsátunk feleink rendelkezésére, amelyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon gyűjthetők. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet, minthogy a perselyeket zárva, kulcsok nélkül bocsátjuk a felek rendelkezésére és így a fél annak a kísértésnek, hogy megtakarított pénzét esetleg céltalanul elköltsé, könnyen ellentállhat.

Ezen módon minden ember vagyona tehet szert.

E rendszer előnye abban áll, hogy minden család, a család minden tagja naponként félre teheti és mindjárt otthon a szó szoros értelmében takarékpénztárba rakhatja a nap bármely órájában, bármely címen megtakarított filléreit, melyek különben talán elkallódónának, míg így apránként és háztartásunkban alig észrevehető kis részletekben összehalmoztatván, — idővel tőkév nőnek, mely boldogulásunknak veheti meg alapját vagy amely — a megpróbáltások napjaiban — jó segítségünk, támaszunk lehet.

Es gondoljuk meg csak: milyen takarékoságra szoktató és nevelő hatása lesz egy ilyen kis házi takarékpénztárnak minden családban — a gyermekekre nézve, midőn látják: mint nő — úgy szőlővén — szeméik előtt: koronává a fillér és százás bankjeggyé a korona. Közvetlen szemlélet és tapasztalat győzi meg őket a takarékoság erényének üdvös és hasznos voltáról. És mert a jó példa hat: takarékos szülőknél takarékosak lesznek a gyermekeik is.

Hogy a t. c.-nek is módot nyujtsunk, kereseti fölöslegének könnyű módon való gyűjtésére, ami tudvalevőleg sokkal nehezebb, mint annak megszerzése, hajlandók vagyunk, ha nálunk legalább 5 koronát betét gyanánt elhelyez,

1 házi-takarékperselyt

izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül, ingyen rendelkezésére bocsátani.

A nálunk elhelyezett 5 korona biztosíték gyanánt szolgál ugyan, mindazonáltal az mint rendes takarékbetét a t. c. tulajdonát képezi és a szokásos módon kamatoztatik. A takarékpersellyel időről-időre intézetünkhöz méltóztatik fáradni, amikor is a megtakarított összeget a perselyből az Ön jelenlétében kivesszük és betéti könyvecskéje javára írjuk. A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzügyítés újból kezdődik. Később, ha pénzre van szüksége, úgy a betéti könyvecskéje terhére, bármikor rendelkezésére áll.

Ezen a vagyonygyűjtésre oly kiváló alkalmat mindenki figyelmébe ajánljuk.

Tisztelettel

Fejérmegyei Takarékpénztár.

Táncitanítási jelentés!

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt szülőket és a t. ifjúságot, hogy jövő évi január 2-án

farsangi táncanfolyamot

nyitok, hol az eredeti magyar és az összes szalontáncokat sikeresen tanítom.

Előadás:

Különóra kizárólag csak diákok részére d. u. 5—7 óráig.

Kereskedők részére pedig minden másnap este 8—10 óráig.

Az iparos ifjúság részére szintén minden másnap este 8—10 óráig.

Uri családokhoz bármely órában csoport vagy magán oktatásra tetszés szerint rendelkezésükre állok.

Értekezni és iratkozni lehet lakásomon, Palotai-utca 15-ik szám.

Midőn a mélyen tisztelt szülőknél és t. tanítványaimnak évtizedek óta irányomba tanúsított szíves pártfogását megköszönöm, magamat ezután is becses pártfogásukba ajánlom.

Tisztelettel

Sorecz József,
okl. táncitanító.

A ft. papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Fehérgy-hazmegyei Főtisztelendő papságot, hogy az összes egyházi és tanügyi nyomtatványok egyházmegyénkben előírt szöveggel ráktárunkon készen állanak és így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat póstafordultával a legolcsóbb árak mellett szállíthatjuk.

Továbbá ajánljuk

Nyomdai intézetünket

mindennemű könyvnyomdai munkák művek, rőpiratok, folyóiratok, zárszámadások, évi jelentések kimutatások, körlevelek, hirdetések, falragaszok, levélpapírok, borítékok, stb. elkészítésére izléses kivitelben, olcsó árak mellett.

Ki nyomtatványszükségletét nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek saját útján való terjesztését is elő segíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Székesfehérvár, 1908. szeptember hó.

Egyházmegyei könyvnyomda.

LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Uj cukrászda.

Székesfehérvár legfényesebben berendezett és legolcsóbb cukrászdája, mely e hó közepén nyílt meg

ROSZBERGER ÉS TÁRSA

cég alatt a Kossuth-utcán, az újonnan épült gróf SZÉCHENYI-féle házban.

Kaphatók az összes cukrásztermékek, bonbonok a legizletesebben és legszebb kivitelben.

Meleg kávé és csokoládé kapható.

Elvállal parfait, fagyalt készítését megrendelésre. Bármely megrendelést olcsón és pontosan eszközöl.

Karácsonyi ünnepekre megrendeléseket elfogad mákos és diós patkókra. Gyönyörű karácsonyfa díszek kaphatók.

Keresztelők, lakodalmakra, mulatságokra megrendelést elfogad.

Szíves pártfogást kér

ROSZBERGER és TÁRSA.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt egy Magyarországon, mint bármely külföldi államban forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26. Kérje a SZABADALMI UJSÁG ingyen mutatványszámát. 1100.

WEISZ LÁSZLÓ

CIPŐ-ÜZLETE

BUDAPEST, I. ker., Fehérvári-ut 16/b. (ezelőtt Székesfehérvár.)

T. C. Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy I., Fehérvári-ut 16/b. szám alatt a legkényesebb igényeknek megfelelő

úri-, női- és gyermekcipő-üzletet nyitottam.

Raktáron tartok legjobb minőségű saját készítményű, valamint amerikai, angol és francia gyártmányú box, lakk, chewreaux stb. cipőt mérsékelt áron. Valódi „Kobrak” cipő Budapesten kizárólag nálam kapható.

Mérték szerinti megrendelések és mindennemű javítások saját műhelyemben a legjobb kivitelben pontosan készülnek.

Képes árjegyzékkel szívesen szolgálva, maradok becses pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Weisz László.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

KARÁCSONY.

Karácsonykor.

Itt van ismét a szent karácsony,
Vigadjatok, örüljétek;
Nyissátok meg szívetek néki
Tí sápadt, vézna emberek.
Kik tévelyegve, gondban jártok
S nem értitek az életet,
Fertek, — az égből fényesség jött,
A kis Jézus megszületett.

A kocszmék fennen csatáznak,
Sok fáradt lélek porba hull;
Merész, de kinos szárnyacsapással
Nem egy jön s vész nyomtalanul.
S a nagy ember-tusára égből
Kél bátor visszhang: „Gloria,
Békesség nektek“ — égi fényben
Ma született Isten fia.

A szent karácsony éjjelében
Az ég a földdel frigyét köt,
— A földnek annyi üdve, kincse,
Mint örökök e frigy fölött;
És ha a föld az ég szerelmét,
Fényét el fogja veszteni,
Örök sötétség üzi-hajtja
És utját, célját nem leli.

Karácsony-éj hozott a földre
Szeretetet, vigasztalást;
Régen zordon, nagy átok ülte,
— Jó remény volt rajt a palást.
Mikor aztán szeretet lángja
Kigyúlt s a földre fényt vetett,
Örült a szegény és a hatalmas
Érzett jégkeblében szívet . . .

Itt van ismét a szent karácsony,
Véle az ég a földre jő;
Jöjjön hát bátran, aki csügged,
Akinek szíve szenvedő;
A kis Jézuska égi kincset
Oszl ma: békét, szeretteit;
Fertek, kik búban-gondban jártok
Vigaszt keresni, emberek!

Borián Ferenc.

A nedeci bús karácsony.

Fehér volt az egész vidék mindenfelé, havas világ, mélységes csönd hegyen-völgyön. A Dunajec nem morajlott: csonttá fagyott; az erdő nem zugott: zuzmarával beborított fenyőszálai mindmegannyi jeges piramis meredeztek az ég felé. Az egymásba fenődő lombok sűrűjében megrekedt a napokon át szüntelenül hullott hó s odafagyva megdermeszté a sűrűn egymásmellé sorakozó fák máskor oly hangos, óriási bírodalmát.

Karácsony vigíliája volt. Csorsztin várában az örök tornyára fölventék a fehér sassal ékes lobogót, jelétül annak, hogy a lengyel főúr vendégeket fogad. Még fényes nappal volt s máris sűrűn riant föl a harsonaszó tulnan, valahányszor az egymás nyomában a várhegy tetejére kapaszkodó szánok csengőszóval a leeresztett csapóhídon sorra keresztülsiklottak. A vig zsihongás, bástyákon sürgő emberek lármája tisztán hallatszott át a tulsó partra, a vár ormai mögött rejtkezdeó kémények kékes színben a magasbagomolygó füstjével, bolyhos hósapkájával, vidám zsihongásával olyan volt, mintha Csorsztin szomszédjának integetne. Nedecvára azonban némán, komoran gubbasztott a jobbparti hegycsucs tetején; az oda vezető kigyózó utat véges-végig eltemette az éles hó, a melynek szüzi fehérségét

nem törte meg szánok nyoma, csizma nyoma sem, legfeljebb itt-ott villant föl rajta egy-egy kőbor farkas csorda éles csapása. A vár csapóhidját nem eresztették, le, még a várkapu zászlóvasába sem tűzték a palocsai Horváthok színeit; pedig Nedec ura otthon volt.

A vár öregtornya mellett, a lovagterem fölött vastag füstoszlop emelkedett a magasba; a hatalmas lovagterem óriási kandalló lobogó tűzével éjjel-nappal fűtött csarnokaiban időzött legszivesebben palocsai Horváth Lázár, sebzett szívé, beteg lelki leányával, Klárával . . . A lovagterem csucosivü ablakfülkéiből végigtekinthet az ember a Dunajec völgyén, a nedeci uradalom apró falvainak hosszú során, a melyek lakói immár ismét visszakerültek a bujdosásból; apró vaskók egymás után fölépültek, fölöttük vigan fodrozza a szél a füstöt, a mely a deszkákból összerótt kéményen kitödul, igénytelen emberek tűzhelyéről, együgyü boldogságáról regélvén a büszke főurnak, a kit diadalainál fogva gazdságáért, hatalmáért ezren irigyenek s a ki panaszosan sóhajt föl, mikor a karácsonyestőve való készülődésre emlékeztető apró füstfelhőket látja!

— Bizonynal boldogabb a leghitványabb jobbágyaim közül, mint én, életének, halálának, e várnak, sok ezer embernek parancsoló ura!

— Bizony, bizony boldogabb! hangzik föl

a terem sarkából Klára siri hangja s Horváth Lázár összerenzen. Bánja, hogy elszóltá magát; leányához siet, megsimogatja hófehér homlokát.

— Nem lesz az mindig úgy, én édes leányom! — mondja s a várkisasszony, mint valami beszélő báb, szóról-szóra ismétli szavait, halkan pengetve a lantot, a mely szüntelenül ott hever ölében, azóta, hogy Palotásról visszakerült Nedecre s a várbörtönök felé vezető folyosón véletlenül beleje botlott. Maga Thökölyi Imre jött el seregével, hogy hűséges embere labanckézbe került várát ostrommal fölzsabadítsa. Horváth Lázár Zboróig meg sem állt vitézeivel; csak midőn a Makovica földjén pihenő fejedelem derékhadával visszatért, kereste föl leányát s mire viszontlátta, mit sem törődött többé Nedec várával, nem bánta már, ha örökké is labanckézben marad, csak mikor hírül hozták, hogy Thökölyi nem bevén zokon elmaradását, visszafoglalta ősi fészket, került oda tisztességtudóan leányával együtt s mivel ennek állapot itt mintha javult volna, e helyen is maradt.

Gyöttelelem minden napja; a Lócséről ide hozott doktorok nem tudták mire vélni a lány baját s hogy nyelve tiszta, sziveverése rendes volt, azzal biztatták, hogy betegesen bús kedve nemsokára elhagyja. Másfél hónap óta pedig mit sem változott a leány, Horváth Lázár szüntelenül

lentül vele van s már-már maga is megőrül kietlen viselkedése miatt. A kétség gyötri, igazában megbírt-e a lány esze, vagy csak őt akarja kihozni szávaival, a melyek mindmegannyi lördefestként járják által a szivét s mintha tele lennének szemrehányással.

Az imént is, orvosai tanácsára, mely szerint lehetőleg sokat kell beszélni a lánynak, a mivel figyelme szanaszéllel terelődik, arról mesélt neki, mint foglalta vissza Nedecz várát Thökölyi Klára pedig gépiesen ismételte utolsó szavait s aztán fölsóhajtott:

— Milyen szépen énekelhette volna meg Tamás diák várukn diadalát!

Klárának egy tisztá pillanatában Hjómé szegről végig elmondotta a Bús Tamás sorsát; a kotnyeles asszony azt hitte, hogya mir-jent tud, helyébe zökken a leány esze, a ki megismerve a malombeli rémes látomány titkát, természetesen módon siratja meg azt, a ki szivének kedves volt, mint a hogy ilyenbe más leányok sem boldogulnak bele. Horváth Lázár lánynak viselkedése nem változott s hogy azután viszontlátta apját, kezdetben feléje sem akart fordulni.

— Meggyilkoltad Bús Tamást! rivallt rá tajtékzó szájjal s a hatalmas ember egész vállójában megrendült.

Rég megfélejtkezett a vándor lantosdiákról; csak akkor tudta meg, mily szomorú véget ért, hogy Hjór Benedek bánt el vele oly keményen, a hogy az önértében vérg sértett apának vele elbánni eszégában sem volt; az ágról szakadt Hjór, a ki áruló módjára nyitotta föl a gondjaira bizott vár kapuját az ellenség előtt s midőn ezt innen kikergették, lopva ő is bujdosásnak indult.

A Szepesség határán fogta el egy portyázó kuruc csapat, alig pár nappal azután, hogy a fejedelem Horváth Lázár kérésére kurrentlátatni kezdte.

Most ő vergődik a börtönben, a hol Bús Tamás elpusztult; szivós természetével azonban tovább huzza ki, mint az s a nedeczi vár urának eszébe jut, hogy kettős büneért kettős büntetést érdemel a hűtlen, a kegyetlen várnagy...

A lovagterem oszlopainak árnyéka mind feketébb lett, a kandalló tüzének fénye bizarr foltokban lepte el a szőnyegekket letakart padozatot, az átéllen falat, a melyet véges-végig elleptek a várur közönyösen maguk elé tekintő őseinek arcképei.

— Valami hevesebb lelki emóció ismét helyére zökkenthetné a kisasszony eszát! vélte a szomszéd vár lengyel orvosa s Horváth Lázárnak most eszébe jutottak szavai.

— Megcsináljuk most! gondolta s nyomban rá magára hagyta tétován a levegőbe bámuló leányát. A pitvarban már égett a bronzcsillár, az ajtóban Skavrán rázta le lábáról a hozzápadt havat s kezében fiatal fenyőfával ura elő elé lépett. A szepezi szászok szokása volt, hogy karácsony előestéjén fenyőfát helyeztek el a legszebb szobájuk közepén s köréje telepedvén az egész család, ájtatos zsoltárokat énekeltek. A nedeci várban is megtartották e szokást, Horváth Lázár azonban most megvetően legyintett a kezével.

— Dobb el monddta a tót legénynek. Különb karácsonyfát emeltek én édes leányomnak. S azzal maga elé hivattván néhány emberét, porkolábjával együtt a börtönbe küldte, megparancsolván, hogy hozzák ki Hjór Benedeket s akaszszátok föl a lovagterem ablakai alatt...

— Klára szólította meg remegő hangon leányát, mire ismét visszatért. Jer ide az ablakhoz, nagy öröm ez az este.

A leány szó nélkül engedelmességet s Horvoth Lázár biztosra vette, hogy a mily izzó gyűlölettel viseltetik iránta, ép oly nagy örömmel fogja nézni Hjór Benedek kivégzését, a hűtlen várnagyét, akiről tudja, hogy ő volt a gyilkosa Bús Tamásnak.

— Ez lesz a nagy lelki emóció, mely segíteni fog rajta mormogta a leány mellett maga is: búskedvűvé lett várur s türelmetlenül leste, mikor kerülnek vissza emberei a Dunajeczt fölött terpeszkedő bástyából.

Egészen sötét lett már, a várudvarra sűrű homály borult; csak Nedecz alatt csillogott a hó s hegyes-völgyes vidéken; a legények még mindig nem mutatkoztak. Az udvaron keresztül egy

sötét árnyék suhant végig, kisvártatva megkondult a várkapolna harangja.

Hozzák már! fakadt ki Horváth Lázár s a lány gépiesen ismételte szavait.

A bástya boltozatos kapuján faklyafény lört kifelé, nyomában a várbeli szolgák alakja tünt föl; vállukon nagy óvatosan deszkát cipelték, tetején a halott várnaggal, ki aznap lehetett ki-lekelt, szinte Isten végzésétől, nehogy ünnepe a boszu kegyetlen cs-elkedetével szentségtelenítse meg a nedeczi vár ura, a ki a birtokán élet-halál ura.

— Temetnek... mondta Horváth Klára halkán.

— Hjór Benedeket temetik! vágott szavába apja s elfojtott lélekzettel leste kijelentésének hatását.

— Mily szép temetés! Hófehér minden s ő piros fényben uszik. Így beszélt elmélázva a lány s aztán hozzátette: Bús Tamást senki sem temette el, most is ott hever valahol a hullámok fenekén.

A büszke főur fölzokogott fájdalomában s leroskadtt az ablakfülké löcájára. A lovagterembe toponn Skavrán riadtan fordult vissza, a kápolnával szomszédos szobájába imádkozó páter Teofiluszért sietett, hogy urához hívja.

Csorsztin tornyában megkondultak a harangok s éjfél szavukra egymásután felelgetnek hol mély, hol vékony hangon a szomszéd falvak harangjai. Nedec várának az ormán is megcsendül a kis harang. A várkapolna csucosívó ablakai kivilágosodnak, benn Palocsai Horváth Lázár ül, lányával oldalán, mögöttük a cselédség szorong. A vár ura az oltárnál álló udvari papjaira függeszti tekintetét, kiket oly sok idő óta csak ma bocsátott először maga elé s imádkozásba mélyedt leánya azonban most is üres tekintettel mered maga elé.

Tarczai György.

Karácsonykor.

Karácsony esti, vidám zaj van...

S én arra gondolok:

Jártak-e vajjon minden házban,

Ugy mint út, angyalok?

Hány örömlángot gyújtott fel ma

A gyengéd szeretet?

Hány szenvedőnél ollogatta

Az égő könnyeket?...

Cyane.

Adriai képek.

Légy üdvöz, örökszép tenger, ifjúkorom legszebb álmainak tárgya, öledben csak fényesség és hevülés tölté el szívetem. Örök tavasz virul partjaidon, örök ifjú fényvel túkrözödik kebleden vissza a nap s ha el is hagyott már az ifjuság verőfénye a te napod világának visszfénye éled szívedben...

Annyit álmodoztam kies partjaidon, elhallgatva hullámjaid változatos beszédét; mennyit gyönyörködtem sima kék arculatodban és vihar borzongatta hánylökődésodban; színek tömkelege kápráztatja szemem, főléségszavadtól visszhangzik fülem, miért nem vagyok festő vagy dalköltő, hogy megpróbálhatnám visszaadni képed ragyogását, változatos mormolásod hangját.

És ha színtelenek a képek, miket partjaidról vázolni szeretnék, szolgájon menstegemül, hogy amint a sziv legmélyebben érez, azt legkevésbé tudjuk kifejezni.

Abbazia.

Éjszakon a fehérsüveges Karst, keleten a

Velebit mesékben gazdag, kékesfehérbe vesző hegyvonala, délen vizitörök és Cherso sziget ködös vonalai, nyugaton elmulás színeiben takaró erdők ölebből villognak elő hófehér palotáid, sötétzöld babér és pálmakeretben.

Az emberkez jart utat rakot partod sziklának kanyargó vonalára; Szent Jakab közép-kori apátsága mellett a jelen idők kegyelele a hajósok védasszonyát, a csillagkoronás Szüzanyát állította egyik kiszögellő sziklafogra, ha elmerengsz a tenger örökké változó színein, a fehér Madonna a tengerre keze a tengerek urát juttassa eszébe.

1844 óta, amikor Scarpa Ingenio fiumei patricius megépítette a Villa Angiolinát, mely molsolyogva húzódik meg a homlokzata előtt ékeskedő két óriás magnolia árnyékában, egymás után nőttek a kéjakok, paloták Istria ez istenáldott szegélyében.

Ut tengerparti falut köt össze a gyorsibáru villamos, mely felzavarja a subalpin erdő csendjét, ahol feketerigó fűttyöget és pinytöke hangcsal a csöngetyüs kocsiával versenyt. Már négy falut foglal egybe a mi jó királyunk uralkodásának emlékére szentelt tengerparti sétány, szílen simulva az örökmozgó víz által kiképzett part hajlásához; palotaszertű szállók, fényes üzletek, vitorlás csónokok, kényelmes gözhajók szolgálják a világ minden részéből itt megforduló idegeneket. De sokan jönnek, gyógyulni, felejteni testi gyöttrődést, szívbéli fájdalmat...

Neptun birodalmának félelmes őrei. Jámbor halászbárkák ijedten kotródnak földre a torpedo vadász utjából, mert nem egy fordítottak már fel, fel is fordultak fenékbe ezek a kormos vas hajók, a tarka vitorlás chioggiai hajó gazdája szaporán emleget keresztényi szenteket és pogány isteneket, mikor rablőhalászatát megzavarja a tegesco maledetto. Csak legalább elriadna a chioggiai halász a Anarnero vizéről, ahol — hála egy kedvezőtlen nemzetközi szerződésnek — szabadon kalózkodik s éjszakánként rendkívül fényes acetihlen lámpák világosságánál szédegeti föl a vizek néma lakói.

Fehér felhő gomolyog a rideg Karst homlokán, bóra süveg van a hegyek vénje fején, a fagyos északkeleti vihar előjele.

Fodrosodig, puposodik a víz; mindig kövérebb hullámok vágódnak a parthoz, hogy millióm gyémátcséppre szakadozva csurogjanak vissza a ráncosarcu szikladarabokról, miket földöntúli óriás kéz rakogatott le a Hesperidák kertjének védelméül. Fehér tajték nyargal a hullámok hátán s meginognak a hajók, aztán hintáznai kezdenek, féloldalt fekszik a vitorlás, fehér lepedője csokróldzik a koronás habokkal, hegyre fel, hegyről le kergeti a mélyhangu szél, melynek bugása le-láncolt szellemek nyögése és viharfeihők dörgése közt váltakozik; kőssa viharomadarak ringatóznak a légben, le le csattanva a háborgó vizekre, vijjongva és tükledve egy-egy izes falatát; a kikötő őrmán felszalad az árbocra a vihartjelző vörös gömb, és kőgátok mögé bujva a tenger vándorai, az apró vitorlások. — Nem jó a bórával kötözödni...

A nap végigcsókolja a Monte Maggiore ősz fejét s eltűnik a szirtorom falazata mögött, még soká folyékony arany tüzés színeiben izzanak a bástyaszerű hegyekl utána. Alkonyodik. Ködbevész a Canal Maltémpo sárgavörös kapuja, kigyulac és harmadpercenként felvilan a fiumei reflektoros jelzőlámpa.

Évszázados tölgyfák árnyékában pirossisakos teplotorony, harangjai imára hívnek, a kis egyház hája tömve, seregestül térdelnek: a hívők a kapu előtt, melynek 1508 évből való feliratában Simon apát az általa restaurált templomot Szent Jakab védelmébe ajánlja.

A burgó hitélet most készül uj, fényes bazilikát építeni, mert az imádkozók seregét még Lovrana és Volosca hatalmas templomai nem képesek befogadni.

Nem azok a fényes épületek teszik Abbaziát széppé, mi művész kalapácsa és vésője alól került ki, az ő természet forró vad vágásokasai a napfény égető csókjai alatt megszületett eleven lugasok, a babérberek sötétzöldje, a sárguló levelelhez ragaszkozó tölgy, fehérepttyés japán, Aucupák, sötétzöld ciprusok és karsú piniák, hivalkozó pálmák, fehérvirágu Inćák, óriás aloék és eme természetes fényességek közt a szorgalmas kertészek rendező keze teremteték meg ezt

a parkot, amilyent az Olympus istenei irigylhetnének.

Egy-egy kilátó keretében a mozdulatlan tenger kék tükre, megcitrázza egy-egy fehér vitorlával; amott oceanjáró terpeszkedik a kódós messzeségben, alni látszik, csak füstcsóvája növeséről tudjuk, hogy mozog, pedig valójában rohan messze utjára: Almodozásunkból felriaszt a torpédó sip bugó panaszos füttye; tengerészettünk Bégtas kertjének virágai gyakorlatoznak a quarnero mosolygó ölében; a posta gőzös úgy elmarad gyorsjárata naszádjuk mellett, mint a fakó szeker a gyorsvonat mögött; a tengeri csuda előrészen vászonba burkolva gubbaszkodik a gyorsüzelő ágyu, belekontárkódva a szelidképi hold dolgába, aki ezüst hidat húz a vitzükron végig, egy-egy elkésett vitorlás olyan fekete benne. Fehéren ragyog ki a part sejtelmes sötétjéből a glóriás Madonna, arany fejkének csillagai meg-tükröződnék a meg-meg buggyanó vízben, aztán zsongva búgnak az esti harangok.

Ave Maris Stella!

K. Kenessey László.

A kis fészek.

Nem adnám, nem adnám
Az egész viláért,
Az egész világnak
Minden aranyáért
Ezt a kis családot,
Mellyel Isten áldott.

Nagy gondok igája
Nem egyszer szakad rám,
De ha e gondokat
Véle megválthatnám:
Kis családi fészekem
Nem adnám el mégsem.

Érte a gondom is,
A könnyem is édes,
Nyomukban — jól tudom —
Mindig öröm lépdes,
Öröm, ha kevés is,
Üdö tengere mégis.

Itt hat örömmel
Mindennap az élet;
Ülhet a harc közben
Sok sebet és mélyet;
Gyűrhet sürű sárba...
Mégis mindhiába!

Családom ölébe,
Hogyha hazatérek,
Feledve a sok kín,
Bú, keserűségek
S boldogan pihenve
Kél szívemnek kedve...

Legyen is e fészek
Mindörökre áldott!
Nevelhessen még sok,
Sok boldog családot
S ha mi rég porladunk
Siri föld ölében,
Még akkor is éljen!

Szemlér Ferenc.

A barát.

Írta: Tigránó.

A kastély cselédnépe hangosan kacagott a konyhában. Hi-hi-hi. ha-ha-ha. barát! A kukta a földön hempergett — ohi-ohi he-he-he — s kirugta a székét a kövér kulcsár aól, aminek azután még jobban nevettek. A vékony komorna ráborult a szakácsnéra, a szobalány az inasra akart, de az félreugrott és a tűzhelynek esett. Ha-ha-ha, a barát, hát belefeküdt a grófné ágyába! Hogy az ördög vigye a barátját. Hadd el János — ha-ha — azt a barátot — bruha-ha — nyílalást kaptam a sok nevetéstől, ordította a parádéskocsis, miközben roppant kék zsebkendőt húzott elő, hogy letörölje könnyeit.

A nagy kacagás előidézője a vén komornik volt, ki a gyuró asztalról lógatta lábait s úgy látszik egy barától mondott el valami vidám történetet. A társaság szivből kacagott, János komornik meg nagyokat húzott a kulcsárné jövőtől előhozott borosüvegéből.

— Hallgassatok! — riadt a vén komornik a társaságra — a kulcsárné ténsasszony fizeti a honoráriumot és ti mulattok!

— Hagyja János nevetni őket — szólt jó-akarólag a kulcsárné — azután mondja el annak a barátjának történetét, én is szeretném hallani.

— Nem a barát története az, hanem az enyém.

— Hogyan? magának is van története?

— Minden érdemes embernek van, tehát nekem is. Az első az, mikor Hardy gróf ur kirugott a kastélyból.

— Es nem fájt? Kérdé résztvevőleg a kulcsárné.

— Lehet, hogy fájt, de ily alkalmakkor nem ér rá az ember apróbb benyomásairól számot adni, meg azután régen is történt. Gyerek voltam még; lehettem 17 éves, mikor edesapám azt mondta: Fiam! azt gondoltam felőled, hogy ne légy te paraszt, hanem ur. Beszéltem a méltóságos Hardy gróf urral, odavesz téged a kastélyba inasnak. Tetszett nekem is a gondolat és még az nap estefelé elmentünk a kastélyba. Ügyetlen parasztfiu voltam. Ezt mondta a komornik ur is, mikor rám adta az új liberált. A méltóságos grófok vacsoráitak már, mikor a komornik ur felvezetett, hogy bemutasson. Kinyitotta az ebédlő ajtaját és engem tolt előre. Mondom, hogy maifa gyerek voltam, de meg a nagy fény és pompa is elvette eszemet, úgy hogy megbotlottam es két tenyeremen szaladtam az asztalig. A gróf-kisasszony hangosan kacagott, mikor megjáta ábrázatomat, de a grófné is nevette. Hanem a gróf... na az aztan dühös volt. Hat te mifele állat vagy, hogy a tenyereden jössz be? — kérdezte mogorván.

— En vagyok a Farkas János.

— Az öreg Farkas András fia? na a szárnak elég nagy számár vagy. Hallgass ide! En nem szeretek sokat beszélni. Inas leszesz nálam. Amit egyszer megparancsoltam, azt szó nélkül teljesíted. Sohase kerdezz. A veit parancs után fuss! Most menj le a konyhába, ott majd elmondják, mi lesz a kötelességed.

A konyhában csak egy almos cselédet találtam, az is roskedvű volt. Csak hogy már itt van egyszer! mondotta álmosan. Ezzel egy nagy rezedenyit vett elő, feltette a tűzhelyre és teli öntötte vízzel. Ez az ágyamelegítő itt! En lefekszem most; maga meg üljön ide a melegre és várjon, míg az uraságok csengetnek — és ezzel ott hagyott. Odakinn hideg szél fujt, esett a hó. Nem-sokára a kapus jött be, utána pedig egy őrmagas, roppant kövér kolduló barát. Nagyon megfázhatott az istenadta, mert a kezei meg voltak gémberedve.

— János! — szólt a kapus hozzám — vezesse a tisztelőndő urat szobájába, földszint, harmadik ajtó; az a rendes szobája a tisztelőndő urnak, ha ide jön a kastélyba. Rögiam a gyertyát és átmentünk a szomszéd folyosóra. Utközben a barát megveregette a vállamat és azt mondta, hogy derék fiu vagy János. Lppen olyan vagy ebben a hosszu frakkban mint egy barázdabillegető. Azt a táskát meg óvatosan tedd le, mert tojás van benne, ha összetöröd, fejedre kenem a sárgáját. Most pedig menj, hadd fekszem le; reggelig ne zavarj. A szoba nem volt fűtve, a

barát sietve vetkőzött és bujt be az ágyba, én meg visszamentem a konyhába. Sokáig üldögélttem ott egyedül, már elnyomott az álom is, mikor az uraságok csengettek. Rohantam fel az ebédlőbe. Még most is ott ülök az asztalnál.

— János! parancsolta a gróf anélkül, hogy felém fordult volna — vidd a barátot az én ágyamba!

— A méltóságos ur ágyába?

A gróf hirtelen felém fordult és rám kiáltott: menj és tedd szó nélkül, amit parancsoltam. Nem is mentem, de rohantam le a barát-hoz. — Tisztelőndő ur! tisztelőndő ur!

— No mi az, riadt fel a barát álmból. Ki van itt?

— En vagyok!

Apage satanas! Azt hiszed, hogy most már tudom, ki fia vagy?

— A János vagyok!

— A barázdabillegető?

— Az, az! A méltóságos gróf ur azt parancsolta, hogy fektessem a tisztelőndő urat az ő ágyába.

— Mit, mit, mi a csodát parancsolt a gróf?

— Hogy a tisztelőndő urat fektessem az ő ágyába!

— Már minthogy engemet te János?

— Persze hogy a tisztelőndő urat!

— Azután mit mondott még a méltóságos gróf?

— Semmit. Ki akart dobni.

— Kár lett volna értened, te hirnőke a meleg szobának. A kegyes gróf bizonyosan tudja, hogy ide rekesztettek ebbe a farkasverembe és jó szíve azt mondta neki, hogy a barátunk is jól esik egyszer a meleg szoba. De azért mégis különös a dolog. Nem gondolod János?

— En semmit se gondolok tisztelőndő ur.

— Ez gyarlóság tebenned János! En azt gondolom, hogy egy másik szoba is megette volna. De épen a gróf ur ágyába fektüdni — ez nagy tisztesség te János, — ezt meg sem érdemlem.

— En is akartam mondani a gróf urnak, de nem engedte.

— Mit akartál mondani te Behemot fia?

— Azt, hogy más szoba is van a kastélyban.

— Persze, hogy van! De tudod mit János fiam?

— Nem tudom tisztelőndő Ur.

— Elhiszem filkó, hogy nem tudod. Azt akarom mondani neked, hogy a gróf ur óhaját teljesítenünk kell. Azért tehát — nem megy a fejembe a dolog — hagyd it a tojásokat és menjünk ebből a hideg szobából melegebb vidékre.

Felmentünk az emeleti hálószobába. Kellemes langy meleg csapott meg bennünket. Micsoda illat! szimatolt a barát. Mily keleti fényűzés! enyhe fény, pompa!

Ott állt egymás mellett a két baldachinos ágy pompás selyem huzatokkal.

— Ez itt a gróf ur ágya! Ide fektüdjön tisztelőndő ur! A barát arca kigömbölyödött. Gyorsan vetkőzött, miközben hállázkodott a gróf urnak.

— Te János! — szólt, miközben belebujt az ágyba.

— Parancsol tisztelőndő ur?

— Aludtál te már grófi ágyban?

— Nem még, tisztelőndő Ur.

— Nem is parasztnak való az fiam! A te durva idegeidnek a banyakályha póciája való csak. Hanem ez az ágy... ez egyszerűen mesés! Micsoda légység, ez a különös bágyasztó melegség — hozzá ez enyhe rózsafény — oh ha a gvardián ezt megtudja — megüti a guta irigységében. Na hát azértis nyújtózzunk el! Ez a barát hatalmas termete kinyult, hogy majd az ágyat törte össze. Bizon gyenge ez kicsit nekem, de majd csinján bánunk vele. Most azonban János fiam menj a dolgoz után, de vigyázz odalenn a tojásokra és jó későn kelts fel.

Még nem mentem tíz lépésre az ajtótól, mikor a barát ijedt kiabálással hívott vissza.

— János! János! jöjj vissza te szálkergető! Hova futottál te Béliál? Nem hallod? Sietve tértem vissza s ott láttam a barátot, amint feltérdelev rámutatott a másik ágyra.

— Hát ez itt mi? te lator! Kinek van ez itt megvetve? Hova hoztál engemet — te istentelen! Hol alszik a grófné he? Hát, az az ágy amelyikben vagyok nem a grófé — mi — ott

mellette ez a másik nem a grófné — amaz meg ott a függöny mögött nem a grófkisasszony? Beszélj! — mert agyonüték! — Mondj — hol alszik a grófné?

— En nem tudom tisztelendő ur, nekem a gróf ur azt parancsolta, hogy tisztelendő urat fektessem az ő ágyába. Hogy ők hol fognak aludni, azt nem mondták. Bizonyosan másik szobában, alusznak; van itt a kastélyban elég szoba.

— Ebben igazad van! — mondá a barát némileg csendesebben — de azért még mindig gyanusan pislogott a szomszéd ágyra.

— Ha engem ide fektetnek, a grófné bizonyára nem jön ide mi? Bizonyosan tudod, ezt János? ... Látom a képedről, hogy nem tudod. Menj és még egyszer kérdezd meg a gróf urat, hogy valóban az volt-e szándéka, hogy az ő ágyában aludjam?

— Az Istenre kérem tisztelendő urat, csak a gróf ur elé ne küldjön. Ugyis tudom, hogy akkor elkerget.

— Különös — mégis csak különös gondolat dohogott magában a barát. Engem a gróf a saját ágyába fektet és itt mellette — ez a másik szintén el van készítve. Érti az ördög a maguk szeszélyeit. Feküdjünk tehát le. De te János aztán szemfüles légy és ha grófok ide akarnának jönni be ne ereszd őket. Lementem tehát a konyhába s hogy az álom el ne nyomjon folyton a tüzet élesztettem. Egy negyed óra mulhatott el, mikor ismét csengettek. Siettem fel az asztalnál ültek és beszélgettek. János! — parancsolta a gróf — miközben órájára nézett — tedd a barátot a grófné ágyába!

— Méltóságos gróf ur!

A gróf haragosan fordult vissza.

— Megértetted amit parancsoltam?

— Igen! méltóságos gróf ur.

— Akkor menj és szó nélkül teljesítsd.

Siettem a barát szobája felé. Tíz lépésről hallottam már hortyogását. Roppant mélyen aludt. Keltegettem: tisztelendő ur! — tisztelendő ur! hallja! keljen fel! A barát felriadt álmából s amint engem megpillantott — kiugrott az ágyból és ijedve kiáltotta: jönnek az uraságok! ugy-e megmondtam! Kapd fel hamar azt a csizmát és fussunk — a tojásos táskaát is hozd!

— Az odalenn van.

— Mindegy! csak hozd!

— De tisztelendő ur! nem jönnek az uraságok! A gróf ur becsengetett és azt parancsolta, hogy tisztelendő ur feküdjék a grófné ágyába.

A barát megállt — dörzsölte szemeit — azután rámkialtott:

— Meg vagy te János bolondulva!

— Nekem a gróf ur ezt határozottan parancsolta.

— Hát az is meg van bolondulva! Vagy azt hiszed, hogy egy gróf nem tud megbolondulni. Jobban mint más! Már micsoda bolond gondolat az, hogy most meg a grófné ágyába fektügyem. Érted te ezt?

— Erteni nem értem, csak azt tudom, hogy nekem a gróf ur parancsolta. Kérem, tehát tisztelendő ur, feküdjék csak a grófné ágyába, hiszen ugyanis egymásmellett vannak — mindegy az akár egyikben, akár a másikban alszik.

— Azt hiszed — hogy az mindegy?

— Természetesen!

— Szép elveid vannak, azt mondhatom!

Előbb azt mondtad, hogy neked egyáltalában nincs gondolatod, most meg nagyon is különös gondolataid vannak.

— En nem törődöm a gondolatokkal, csak tisztelendő ur feküdjék le oda abba az ágyba.

— Te ugyan hatőkör vagy ahhoz, hogy különbséget tegy két ágy között, de végeredményében igazad van, ágy, ágy. Egyikben is alusznak, másikban is. Már feküdtem az egyikben, fektüdjünk most a másikba. És a barát át-hőmpölygött a grófné ágyába. Hol egyik, hol másik oldalára fordult, kinyújtózott, majd összehuzta magát, mindenképen próbálgatta magát kényelembe helyezni.

— Hát tudod János fiam, a gróf ágya is jó, de ez se kutya ám! Még talán puhább is. Hej! ha rá gondolkodok az én ágyamra otthon ... micsoda különbség. Most már átengedem a gróf ágyát a quárdiánnak. Szerestem magamnak

jobb tanyát. Rakd ide csak János fiam a csizmát! — mat. Szeretem, ha rendbe vagyok. Es ezzel nyakig magára húzta a kékselyem takarót és menten elaludt.

Pont-féltzenegyet ütött a kastély órája, mikor lementem a konyhába. Az idő fergeteggé változott s verte a havat az ablakokhoz. Azon gondolkodtam, hogy mégis csak jobb itt a meleg konyhában, mint ott kinn a fergetegben, midőn csengettek. Siettem fel az uraságokhoz. Most is úgy ültek az asztalnál, mint eddig. Alig hogy beléptem, a gróf megszólított:

— Elvitted a grófné ágya?

— Igen méltóságos gróf ur.

— Most vidd a leányom ágyába s azután lefekhetsz.

Örültem a vett parancsnak s siettem a hálószoba felé, hol a barát aludt.

— Tisztelendő ur! Keljen fel tisztelendő ur! Nem hallja?!

— Már hogyne hallanám azt az ordítást, amit csinálsz. Azt hiszed süket vagyok?

— A gróf ur azt parancsolta, hogy feküdjék tisztelendő ur a grófkisasszony ágyába.

A barát meg sem mozdult.

— Kérem tisztelendő ur, a gróf ur azt mondta, ha oda fekszik, én is elmehetek aludni.

— Hát másképp nem?

— Nem!

— Akkor csak virrassz az ítélet napjáig, mert én itt nagyon jól érzem magamat és ki nem megyek innen. Hogy befeküdtem a gróf ágyába és most itt vagyok a grófnéjéba — bolond nagyuri szeszély ugyan, de mégis értem. De hogy János fiam én most a grófkisasszony ágyába fektüdjem, abból semmi se lesz. A grófkisasszony ágya — a grófkisasszonyé — ott semmi keresete egy questáló barátoknak. Eredj fiam és mondd meg a gróf urnak.

— Ha ő bolond — én nem vagyok az. Inkább visszamegyek a hideg szobába, de a grófkisasszony ágyába még sem fekszem.

— De tisztelendő ur — a gróf parancsolta.

— Ha százszor parancsolta is. Add ide a csizmáimat — megyek vissza az én hideg szobába. A barát gyorsan öltözködni kezdett. En megjedtem és sietve mentem az ebédlőbe jeleníteni a grófnak, hogy a barát nem akar a a grófkisasszony ágyába fektüdni.

— No mit akarsz! — riadt rám a gróf, midőn meglátott.

— A barát nem megy a gróf kisasszony ágyába.

— Ostoba! — természetes, hogy nem megy; vidd hát oda.

— Ki a nagyobb — ki az erősebb mint te?

— De ő sokkal nagyobb és erősebb nálam.

— A barát.

— Miféle barátról beszélsz?

— Arról, aki ma este koldulni jött ide.

A gróf szemei szikrákat hánytak.

— Es te barom — azt a kolduló barátot fektetted az ágyba?

— Igen méltós ... Többet nem mondhatam, mert a gróf egy pillanat alatt megfordított — és úgy kisegített a szobából egy rugással, hogy még a folyosót is végigcsuszam. A cselédség riadva szaladt össze, s a dühöngő gróf parancsára úgy, amint voltam — éjnek idején ki-dobtak a kastélyból. Keresették a barátot is, de az idejében neszt vette a lármának és tojásos tás-kájával együtt eltűnt. Pedig hát — tette hozzá János — nem én voltam a hibás, hanem az a cseléd; a konyhában tette fel előttem azt a nagy vizesedényt, amit ágymelegítőnek — a régi időben ágymelegítőt használtak, s azt rendszerint barátoknak vagy kedvesnek nevezték — használtak az uraságok és nem mondta meg nekem, hogy azt is barátoknak nevezik.

Az adventi szent idővel

kezddik

Dr. PROHÁSZKA OTTOKAR

székesfehérvári püspök ur. Ó Méltósága legutóbb megjelent nagyszabású műve

Elmélkedések az evangéliumról.

E kiváló mű finom bibliapapírra van nyomva s kis 8-adrét alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor.

Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadóhivatalában Esztergomban.

Ugyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig megjelent többi nagybecsű műve is, úgymint:

Isten és a Világ. Különös tekintettel a természettudományokra. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 250 oldal. Ára füzve 2 k. 40 f., kötve 3 k. 40 f.

A keresztény bűnbánat és bűnbocsánat. A budapesti m. kir. tudományegyetem hitani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 325 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor.

Föld és Ég. Kutatások a geológia és teológia érintkező pontjai körül. Harmadik kiadás. Nagy 8-adrét, 462 oldal. Ára füzve 6 kor., kötve 7 kor. 50 fillér.

Dominus Jesus. Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr. Prohászka Ottokár. Második kiadás. 8-adrét, 118 oldal. Ára füzve 1 k. 20 fill., kötve 1 k. 80 fill.

A diadalmas világnézet. Második kiadás. Nagy 8-adrét, XII és 292 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor. 20 fill.

Egyben ajánlom a ftdő urak becses figyelmébe dúsan berendezett és nagy választéku szent kép, rózsafüzér és imakönyv raktáramat a legjutányosabb árak mellett.

Mutatvány küldeményeket választás végett, valamint minta-képeket kívánatra szívesen küld

Buzárovits Gusztáv

könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedése

Esztergomban.

Kaphatók: Klükner Péter könyvkereskedőnél

Székesfehérvártól.

Kályhák és takaréktűzhelyek fűtésére legalkalmasabb, leggazdaságosabb, legkellémesebb tüzelőanyag

a sajtolt szén,

mert:

állandóan egyenletes meleget ad, mennyisége könnyen ellenőrizhető, nem piszkít és kezelése egyszerű.

100 kgr. ára házhoz szállítva 2 k 40 f.

Megrendelhető Székesfehérváron:

„Sajtolt szén“ elárúsító raktárban

Stibal Gusztáv Rákóczy-utca 6. sz.

(Galambos-ház) és

Krausz Verona dohánytőzsdéjében,

Nádor-utca.